

Lieta C-345/09

J. A. van Delft u.c.

pret

College voor zorgverzekeringen

(Centrale Raad van Beroep

lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Sociālais nodrošinājums — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — III sadaļas 1. nodaļa — 28., 28.a un 33. pants — Regula (EEK) Nr. 574/72 — 29. pants — Personu brīva pārvietošanās — LESD 21. un 45. pants — Veselības apdrošināšanas pakalpojumi — Vecuma pensijas vai darba nespējas pensijas saņēmēji — Dzīvesvieta dalībvalstī, kas nav pensijas maksātājvalsts — Tādu pabalstu natūrā sniegšana dzīvesvietas valstī, kuri ir jāsedz pensijas maksātājvalstij — Reģistrācijas dzīvesvietas valstī neesamība — Iemaksu veikšanas pienākums pensijas maksātājvalstī — Izmaiņas pensijas maksātājvalsts tiesiskajā regulējumā — Veselības apdrošināšanas turpinātība — Atšķirīga attieksme pret rezidentiem un nerezidentiem

Ģenerālvokāta N. Jēskinena [*N. Jääskinen*] secinājumi, sniegti 2010. gada 15. jūlijā I - 9883

Tiesas (otrā palāta) 2010. gada 14. oktobra spriedums I - 9912

Sprieduma kopsavilkums

1. *Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums — Piemērojamie tiesību akti — Kolīziju normu imperatīvais raksturs — Veselības apdrošināšana — Pensionāri, kuri saņem pensiju saskaņā ar dalībvalsts, kas nav dzīvesvietas dalībvalsts, tiesību aktiem (Padomes Regulas Nr. 1408/71 28. un 28.a pants un Regulas Nr. 574/72 29. pants)*

2. *Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums — Veselības apdrošināšana — Pensionāri, kuri saņem pensiju saskaņā ar dalībvalsts, kas nav dzīvesvietas dalībvalsts, tiesību aktiem (Padomes Regulas Nr. 1408/71 28., 28.a un 30. pants un Regulas Nr. 574/72 29. pants)*
3. *Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Migrējošu pilsoņu sociālais nodrošinājums — Pensionāri, kuri saņem pensiju saskaņā ar dalībvalsts, kas nav dzīvesvietas dalībvalsts, tiesību aktiem (LESD 21. pants; Padomes Regula Nr. 1408/71)*

1. Tā kā Regulā Nr. 1408/71, kas grozīta ar Regulu Nr. 1992/2006, paredzētās kolīziju normas imperatīvā veidā ir saistošas dalībvalstīm, nevar tikt pieļauts, ka sociāli apdrošinātās personas, uz kurām attiecas šie noteikumi, varētu pretoties to iedarbībai, ja tās varētu izvēlēties atteikties no tā, ka šie noteikumi viņām tiek piemēroti. Ar Regulu Nr. 1408/71 noteiktā tiesību normu kolīziju sistēma ir atkarīga vienīgi no objektīvas situācijas, kurā atrodas attiecīgais darba ņēmējs. Šīs regulas 28. un 28.a pantā saskaņā ar to formulējumu pensionāriem, kuri saņem pensiju un uz kuriem attiecas šie noteikumi, nav paredzētas nekādas izvēles tiesības. Tā kā uz pensionāru, kas saņem pensiju saskaņā ar vienas dalībvalsts tiesību aktiem, attiecas iepriekš minētajos pantos aprakstītā objektīvā situācija, viņam ir piemērojama šajos noteikumos

paredzētā kolīzijas norma un viņš nevar no tās atteikties saskaņā ar Regulas Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 1408/71, 29. pantu, neregistrējoties savas dzīvesvietas dalībvalsts kompetentajā institūcijā. Tādējādi Regulas Nr. 1408/71 28. un 28.a pantam ir imperatīvs raksturs attiecībā uz sociāli apdrošinātām personām, uz kurām tie attiecas.

Regulas Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 1408/71, 29. pantā paredzētā reģistrācija dzīvesvietas dalībvalsts kompetentajā institūcijā ir tikai un vienīgi administratīva

formalitāte, kura ir jāizpilda, lai nodrošinātu efektīvu pabalstu natūrā piešķiršanu šajā dalībvalstī saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 28. un 28.a pantu. Šajā ziņā dalībvalsts kompetentā institūcija, izsniedzot veidlapu E 121, vienīgi apstiprina, ka attiecīgajai sociāli apdrošinātajai personai būtu tiesības uz pabalstiem natūrā saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem, ja šī persona tajā dzīvotu. Tā kā šāda veidlapa ir tikai un vienīgi deklaratīva, tās iesniegšana kādas dalībvalsts kompetentajā institūcijā attiecīgās sociāli apdrošinātās personas reģistrācijai šajā valstī līdz ar to nevar būt par nosacījumu tiesību uz pabalstiem šajā dalībvalstī piešķiršanai.

Neapšaubāmi, ja sociāli apdrošinātā persona nav reģistrējusies dzīvesvietas dalībvalsts kompetentajā institūcijā, šī persona šajā valstī nevar saņemt minētos pabalstus un līdz ar to tai nerodas nekādas izmaksas, kuras dalībvalstij, kura ir atbildīga par pensijas izmaksu, būtu jāatlīdzina viņa dzīvesvietas dalībvalstij saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 36. pantu, to skatot kopā ar Regulas Nr. 574/72 95. pantu. Tomēr šāds apstāklis nekādi neietekmē tiesību uz šiem pabalstiem pastāvēšanu un tādējādi attiecīgu pienākumu tās dalībvalsts kompetentajā institūcijā, kuras tiesību aktos ir paredzētas šādas tiesības, veikt iemaksas attiecībā uz risku, kuru sedz šī dalībvalsts saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 noteikumiem. Šāds pienākums veikt iemaksas tiesību uz pabalstiem pastāvēšanas dēļ, pat ja minētie pabalsti faktiski netiek saņemti, ir solidaritātes principa, kurš ir ieviests ar valstu sociālā nodrošinājuma sistēmām, neatņemama sastāvdaļa, jo šāda pienākuma neesamības gadījumā attiecīgās personas varētu tikt mudinātas gaidīt riska iestāšanos un pēc tam veikt iemaksas šajā sistēmā.

Šādos apstākļos, tā kā pensionāri, kuri saņem pensiju un uz kuriem attiecas Regulas Nr. 1408/71 28. un 28.a pants, ievērojot ar šiem pantiem izveidotās sistēmas imperatīvo dabu, nevar izvēlēties atteikties no tiesībām uz pabalstiem natūrā viņu dzīvesvietas dalībvalstī, neregistrējoties šīs dalībvalsts kompetentajā institūcijā, šādas neregistrēšanās sekas nevar būt tādas, ka viņi tiek atbrīvoti no iemaksu veikšanas dalībvalstī, kura ir atbildīga par pensijas izmaksu, jo šī pēdējā minētā dalībvalsts katrā ziņā ir atbildīga par izmaksu segšanu attiecībā uz viņiem un šī dalībvalsts nevar neievērot minētajā regulā paredzēto sistēmu.

(sal. ar 52., 57., 61.–65.,
72.–75. punktu)

2. Regulas Nr. 1408/71, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 1992/2006, 28., 28.a un 33. pants, skatot tos kopā ar Regulas Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 1408/71 un kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 311/2007,

29. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka pensionāriem, kuri saņem pensiju saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem un kuri dzīvo citā dalībvalstī, kurā viņiem atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 28. un 28.a pantam ir tiesības uz šīs dalībvalsts kompetentās institūcijas sniegtajiem slimības pabalstiem natūrā, attiecībā uz minētajiem pabalstiem ir jāveic iemaksas atskaitījuma no minētās pensijas veidā, pat ja viņi nav reģistrējušies savas dzīvesvietas dalībvalsts kompetentajā institūcijā.

(sal. ar 80. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

Regulu Nr. 1992/2006, 28. un 28.a pantu ir tiesības uz šīs dalībvalsts kompetentās institūcijas sniegtajiem slimības pabalstiem natūrā, attiecībā uz minētajiem pabalstiem ir jāveic iemaksas atskaitījuma no minētās pensijas veidā pat tad, ja viņi nav reģistrējušies savas dzīvesvietas dalībvalsts kompetentajā institūcijā.

Savukārt LESD 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts šāds valsts tiesiskais regulējums tiktāl, — kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai — ar to tiek veicināta vai paredzēta nepamatota atšķirīga attieksme pret rezidentiem un nerezidentiem attiecībā uz turpinātību tādai vispārējai aizsardzībai pret slimības risku, uz kuru viņiem bija tiesības saskaņā ar apdrošināšanas līgumiem, kuri bija noslēgti līdz šī tiesiskā regulējuma spēkā stāšanās brīdim.

3. LESD 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir atļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts, ka pensionāriem, kuri saņem pensiju saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem un dzīvo citā dalībvalstī, kurā viņiem saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71, kurā grozījumi izdarīti ar

(sal. ar 130. un 131. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)